

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitruvius Itervm Et Frontinus

Vitruvius

Florentiae, 1513

De diuersis appellationibus machinaru[m], & qua ratio[n]e erigantur. Cap.
III.

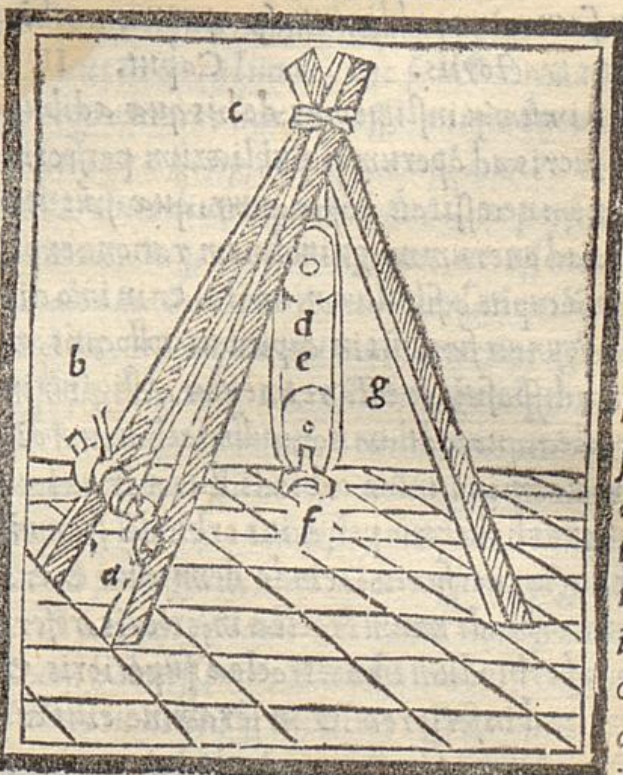
urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

De ædium sacrarum publicarumq; operum machi-
nationibus tractoriis. Caput. II.

Rimumq; instituemus de his quæ adibus
sacris ad operumq; publicarum perfectio-
nem necessitate cõparantur, quæ sũt ita
Tigna tria ad onerum magnitudinem ratione expe-
diuntur, & à capite à fibula coniuncta, & in imo di-
uariata eriguntur funibus in capitibus collocatis, &
iis item circa dispositis erecta retinentur, Alligatur in
summo troclea, quam etiam nonnulli, rechamum di-
cunt, In trocleam induntur orbiculi duo, per axicu-
los uersationes habentes, per cuius orbiculũ summũ
trahitur ductarius funis, Deinde demittitur & tra-
ducitur circa orbiculi imum trocleæ inferioris, refer-
tur autem ad orbiculum imum trocleæ superioris, &
ita descendit ad inferiorem, & in foramine eius ca-
put funis religatur, Altera pars funis refertur inter
imas machinæ partes, In quadris autem tignorũ po-
sterioribus quo loca sunt diuariata, figuntur chelo-
nia, in quæ conuicuntur sucularum capita, ut facili-
ter axes uersentur, Eæ suculæ proxime capita habet
foramina bina ita temperata, ut uectes in ea conueni-
re possint, Ad rechamum autem imum ferrei forsi-
ces religantur, quorum dentes in saxa forata accõmo-
dantur. Cum autem funis habet caput ad suculam re-
ligatum, et uectes ducentes eam uersant, funis se in-
uoluendo circa suculam extenditur, & ita subleuat
onera ad altitudinem & operum allocationes.

De diuersis appellationibus machinarum, & qua
ratione erigantur. Caput. III.

a. Sucula
 b. chelōiz
 c. fibula
 d. troclea
 seu recha
 mus.
 e. troclea
 inferior
 seu recha
 mus
 f. ferrei
 forfices.
 g. ducta
 rius funis
 Orbiculi
 sunt rotti
 le quæ cir

h. Aec
 au
 tem ratio
 machina
 tionis, q̄
 p̄ tres or
 biculos
 circūuo
 luitur tr̄
 spastos
 appella
 tur. Cum
 uero in
 ima tro
 clea duo
 orbiculi,
 in supe

tum axia riori tres uersantur, id pentaspaston dicitur, Sin aut
 los in tro maioribus oneribus erūt machina cōparanda, am
 cleis uer, plioribus tignorū lōgitudinibus & crassitudinibus
 santur. erit utendū, & eadē rōne in summo fibulatiōibus, in
 imo sucularū uersatiōibus expediundū. His explica
 tis antarii funes ante laxi collocentur, retinacula su
 pra scapulas machinae lōge disponantur, & si nō erit
 ubi religētur, pali resupinati defodiātur, & arcū fi
 stucatione solidētur, quo funes alligētur, Troclea in
 summo capite machinae rudētī cōtineatur, & ex eo fu
 nes pducantur ad palū, & quæ est in palo troclea illi
 gata circa eius orbiculū funis indatur, et referatur ad
 eam trocleam, quæ erit ad caput machinae religata,

Circū aut orbiculū ab summo traiectus funis descen-
dat & redeat ad suculā, quæ est in ima machina ibi-
q; religetur. Vectibus aut coacta sucula uersabitur,
& eriget p se machinā sine piculo, ita circa disposi-
tis funibus, & retinaculis in palis herētibus amplio-
re mō machina collocabitur, Trocleæ & ductarii fu-
nes, uti supra scriptum est expediuntur.

Similis superiori machina, cui colossio tera tutius cō-
mitti possūt, immutata dūt axat sucula In tympanū.

Caput. III.

In aut colossio tera amplitudinibus & pō-
deribus onera in opibus fuerint, non erit
suclæ cōmittēdū, sed quēadmodū sucula
chelonis retinetur, ita axis includatur habēs in ma-
dio tympanū amplū, qđ nōnulli rotā appellāt, græci
aut αμφοτέρωθεν, alii τριτόρον uocāt. In his au-
tem machinis trocleæ non eodē, sed alio mō cōparan-
tur. Habēt. n. & in imo & in summo duplices ordines
orbiculorum, ita funis ductarius traicitur in inferio-
ris trocleæ foramē, uti æqualia duo capita sint, funis
cū erit extēsus, ibiq; scām inferiorē trocleā resticula
circūdata & cōnexa, utraq; ptes funis cōtinentur, ut
neq; in dextrā, neq; in sinistrā partē possint p̄dire.
Deinde capita funis referuntur in summa troclea ab
exteriore pte, & deiciuntur circa orbiculos imos, & re-
deunt ad imū, cōiiciunturq; in summa troclea ad orbi-
culos ex interiore pte, & referuntur dextra ac sinistra
ad caput summa troclea circa orbiculos sumos. Tra-
iecti aut ab exteriori pte referuntur dextra ac sinistra